

Zomer zon

Handleiding Leerkracht

groep
6

Spelling Zomer zon

De Cito-toets spelling 2.0 bestaat uit twee onderdelen. Er wordt gestart met een dictee. Aan de hand van deze score krijgen kinderen vervolg 1 of 2. Vervolg 1 bestaat uit nogmaals een dictee. In vervolg 2 moeten kinderen fout gespelde woorden opsporen. Belangrijk is hiervoor dat er wordt gewerkt aan het spellingbewustzijn bij kinderen en het behandelen van spellingregels. Dit doen we in deze lessencyclus door middel van een woordweb, een stelopdracht, een dictee en een les waarin wordt gewerkt zoals de Cito-toets dit doet in vervolg 2.

Let op! Werkt jullie school met de vernieuwde Cito-toetsen 3.0? Laat les 5 van deze lessencyclus dan vervallen.

Herhaal deze week de spellingregels van Super Spellen. Bespreek ieder pictogram kort.

1.1 Doelstelling & samenvatting lessencyclus spelling

Doelstellingen:

1. de kinderen kunnen een goed lopend kwatrijn herkennen.
2. de kinderen kunnen met gegeven woorden een gedicht van 5 zinnen schrijven.
3. de kinderen kunnen putnen, uitroeptekens, vraagtekens en de aangeleerde hoofdletters goed gebruiken in een tekst.
4. de kinderen kunnen spellingsregels herkennen.
5. de kinderen kunnen de juiste spellingsregels toepassen.
6. de kinderen kunnen eigen gemaakte spelfouten opsporen en verbeteren.

Lessencyclus	Tijdsplanning	Materialen
Les 1: Zomerzon woordweb: Wie? Wat? Woordenschat!	 55 minuten	• woordweb
Les 2: Leren spellen door stellen	 40 minuten	• opgavenboekje spelling
Les 3: Vervolg leren spellen door stellen	 40 minuten	• opgavenboekje spelling
Les 4: Spellingdictee Zomerwoorden	 30 minuten	• opgavenboekje spelling
Les 5: Spelling volgens Cito-vraagstelling	 30 minuten	• opgavenboekje spelling

Dagelijkse dicteewoorden: Voer dit dictee voorafgaand aan de eerste drie lessen uit. Schrijf de woorden bij de nabespreking op het bord en laat kinderen ook met het wisbordje werken.

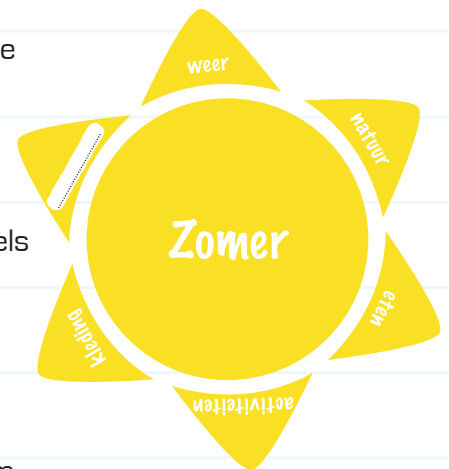
Dag 1	Dag 2	Dag 3
routeplanner	theezakje	gymnasium
panty	de felicitaties	vrouwelijk
champagneglazen	apotheek	fysiek
de batterij	werkzaam	kauwgom
chauffeur	therapeut	journalist
de stotteraar	privédetective	de reactie

Les 1: Zomerzonwoordweb & Wie? Wat? Woordenschat!

Samenvatting	Tijdsplanning	Materialen
• Instructie woordweb	 15 minuten	• opgavenboekje spelling les 1
• Instructie wie wat woordenschat	 3 minuten	• wie? wat? woordenschat!
• Wie wat woordenschat spelen	 25 minuten	• voor iedere leerling 1 klein strookje/blaadje
• Afronding eerste les	 2 minuten	

Werkwijze

• **Instructie:** Maak het woordweb op het bord (of open het werkboekje op het digibord) zoals dat staat afgebeeld in het opgaveboekje van de kinderen. Het thema zomer is breed. Daarom is er een ordening in aangebracht. Wat past nu bij de zomer? Daag de kinderen uit om bij elke categorie een heleboel woorden te bedenken en laat ze dit opschrijven op het woordveld. Bij ieder woord worden de spellingregels kort behandeld maar ook de betekenis toegelicht! Deze woorden hebben we nodig om straks het woordenschatspel te spelen.

[Mogelijke antwoorden *natuur*: bloeien, bladeren aan de bomen, kleuren, geuren, lammetjes, vlinders, bijen, stuifmeel, hooikoorts, meeldraden, insecten, weiland, weer: zonneschijn, blauwe lucht, warm, stralen, onweer, langer licht, *eten*: ijs, BBQ, salade, aardbei, ananas, stokbrood, vis, sla, meloen, zomerfruit, soep, smoothies, pasta, pizza, olijven, sorbet, softijs, cocktail *activiteiten*: vakantie, zwemmen, zonnebaden, lezen, reizen, autorijden, fietsen, zeilen, kano, pretpark, steppen, luieren, uitslapen, kamperen, picknick. *kleding*: T-shirt, korte broek, jurkje, slippers, sandalen, zonnebril.

• **Instructie:** vertel de kinderen dat jullie een spel gaan spelen: Wie? Wat? Woordenschat! Verdeel de kinderen in groepjes. Ieder kind krijgt een klein briefje. Ieder kind schrijft voor zichzelf een woord op van het woordveld zonder dat de andere kinderen dit zien. Dit zijn allemaal woorden die met de zomer te maken hebben. De kinderen uit het groepje moeten er door vragen te stellen zo snel mogelijk achter komen wie of wat hij/zij heeft opgeschreven. Geef voorbeelden van vragen die ze kunnen stellen: bijvoorbeeld: is het een persoon? Is het een ding? Kun je het eten? Kun je het kopen? Ook kunnen ze gebruik maken van wat ze hebben geleerd hebben bij het woordweb. Valt het onder kleding? Hoort het bij het weer? Is het een activiteit? De kinderen moeten zo eerlijk en goed mogelijk antwoorden. De medespelers mogen met z'n allen antwoorden, maar alleen met ja of nee. In hoeveel vragen hebben ze het goed? Vervolgens gaat de beurt naar de volgende speler.

• **Wie wat woordenschat:** de kinderen spelen net zolang totdat iedereen een keer aan de beurt is geweest.

• **Afronding:** vraag kort hoe het spel is gegaan en ga na wat goede vragen waren om er zo snel mogelijk achter te komen wie of wat je bent.

Les 2: Leren spellen door stellen

Samenvatting

Tijdsplanning

Materialen

• Instructie stelles	⌚ 10 minuten	
• Uitdelen materialen	⌚ 5 minuten	• Spellingwerkboekje
• Start schrijven van stelopdracht	⌚ 20 minuten	
• Afronding eerste stelles	⌚ 5 minuten	

Werkwijze

Vorbereiding: Kopieer de bladen met woordkaartjes tweemaal zodat u voor 32 kinderen voldoende kaartjes heeft. (iedere leerling krijgt 1 bestemming). De kaartjes moeten losgeknipt en in een grabbelzakje gestopt worden waardoor de leerlingen er tijdens de les uit kunnen grabbelen.

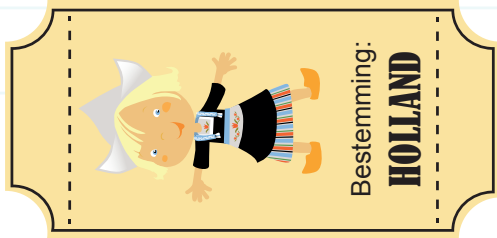
Instructie:

Teken een wereldbol op het bord of laat het klad- en kopieerblad op het digibord zien. De kinderen zijn vandaag allemaal zelf schrijver en wereldreiziger tegelijk! Ze stappen aan boord van het vliegtuig en worden gedropt ergens op de wereld. Waar ze terecht komen en wie ze ontmoeten krijgen ze door een kaartje (kopieerblad bestemmingen) te grabbelen. Over deze bestemming schrijven ze een kort reisverslag. Met de gehele klas ontstaat zo een ontmoeting van vele landen en hun inwoners! De kinderen schrijven en fantaseren eerst op het kladblad waar ze aan de hand van de vragen een reisverslag op kunnen stellen. Vervolgens gaan ze deze kladversie verbeteren en schrijven het ze het over op het kopieerblad wereldbol.

Grabbelen: De kinderen krijgen een bestemming waar ze een reisverslag over maken. Laat ieder kind een bestemming grabbelen. Met deze bestemming hebben zij de inhoud voor hun verhaal en mogen ze beginnen. Ze mogen hun fantasie de vrije loop laten. Alles kan. Ze kunnen op internet of in boeken iets uitzoeken over een land.

Start schrijven: Laat ieder kind het kladblad voor zich pakken. Hierop kunnen ze de kladversie van hun verhaal opschrijven. Het gaat nu vooral nog om het verhaal, nog niet om de spelling. Laat de kinderen wel letten op de lengte van de zinnen en de punten aan het eind. Het verhaal hoeft nog niet direct af te zijn. U kunt hier nogmaals een les aan werken. Laat ze wel zover mogelijk komen. Een verhaal moet minimaal 10 zinnen omvatten afhankelijk van uw groep. Leg de verwachtingen hoog zodat ze weten wat er gevraagd wordt. Loop rond en help de kinderen die niet verder komen met schrijven op weg. Komen ze er echt niet uit met het land dat ze hebben? Laat ze dan een nieuw land grabbelen. Kinderen klaar? Met de kinderen die al snel klaar zijn kunt u het werk al samen op spelling controleren.

Afronding: Vraag hoe het schrijven is gegaan en laat enkele kinderen vast iets over hun verhaal vertellen.

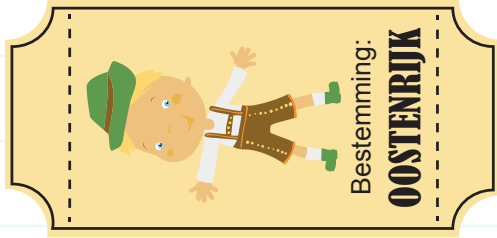
Bestemming:
HOLLAND

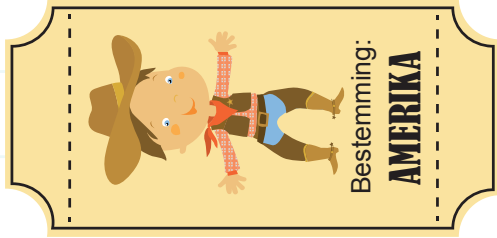
Bestemming:
SCHOTLAND

Bestemming:
INDIA

Bestemming:
OOSTENRIJK

Bestemming:
AMERIKA

Bestemming:
JAPAN

Bestemming:
MEXICO

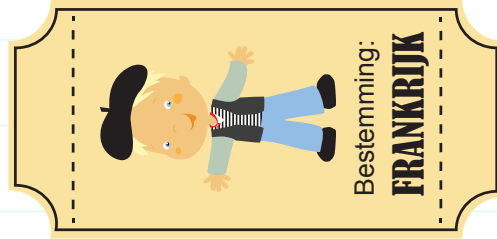
Bestemming:
CHINA

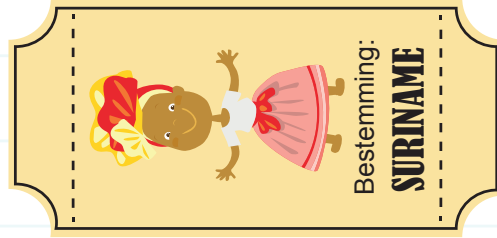
Bestemming:
HAWAÏ

Bestemming:
ZWITSERLAND

Bestemming:
FRANKRIJK

Bestemming:
SURINAME

Bestemming:
SPANJE

Bestemming:
AFRIKA

Bestemming:
NOORDPOOL

Bestemming:
SAUDI ARABIË

Les 3: Leren spellen door stellen, vervolg

Samenvatting

Tijdsplanning

Materialen

• Instructie spelling	10 minuten	• geïllustreerd jeugdboekenboek 2x
• Verder schrijven	20 minuten	• opgavenboekje spelling les 3
• Verbeteren verhaal	20 minuten	• voor uzelf: kladpapier
• Afronding tweede les	10 minuten	

Werkwijze

• **Instructie:** Als het goed is hebben de meeste kinderen al een goed begin gemaakt met het verhaal. Nu is het de bedoeling dat de kinderen hun eigen verhaal afronden maar ook verbeteren. Dit doen ze aan de hand van het doe-het-zelf nakijkplan dat in het opgavenboekje spelling zit. Laat de kinderen dit nakijkplan allemaal voor zich pakken.

Bespreek punt 1. De kinderen moeten hun verhaal goed door lezen als het af is. Als ze woorden vergeten zijn kunnen ze deze boven of onder de zinnen in de kladversie zetten.

Bij punt 2 gaat het over de leestekens. Leestekens zijn allerlei tekens die helpen bij het goed lezen van een tekst. Zet een punt, een vraagteken en uitroepetekens op het bord. Leg uit dat kinderen bij een uitroep de zin eindigen met een uitroepetekens, bij een vraag een vraagteken gebruiken en dat al de overige zinnen altijd eindigen met een punt!

Bij punt 3 gaat het erom dat de kinderen kijken in de tekst of ze woorden herkennen waar ze een regel bij kennen. Hanteer hierbij de regels van Super Spellens.

Bespreek punt 4. Woorden die de kinderen moeilijk vinden kunnen ze aan u vragen. Zorg dat u bij het rondlopen kladpapier in de hand heeft waarop u een woordje kan neerschrijven. De kinderen kunnen dit naschrijven. Dit werkt effectiever dan dat u het goede woord voor de kinderen in de tekst neerzet.

Bespreek tenslotte punt 5. Hierbij gaat het om vreemde of moeilijke woorden. Laat het woordenboek zien en leg kort uit hoe je hierin woorden kunt opzoeken. Hierbij is het belangrijk dat de kinderen het alfabet goed kennen!

Wijs de kinderen erop dat het niet alleen belangrijk is dat de kinderen hun eigen woorden in het verhaal goed kunnen lezen. Als een ander het verhaal wil lezen moet het ook duidelijk zijn. Vertel dat de kinderen in deze les de kladversie gaan afmaken en deze vervolgens verbeteren. Ze schrijven dan het gehele verhaal over op de pinguïn in les 2 in hun opgavenboekje spelling. Een aantal verhalen zullen aan het eind van de les worden voorgelezen.

Spelling controleren: Kijk met de kinderen in deze les naar het vergeten van hoofdletters en punten. Ook de leestekens en spellingregels moeten nu toegepast worden.

Netversie schrijven: De kinderen schrijven het verhaal van het kladblad nu in het net over op het kopieerblad "Wereldbol". Wanneer ze dit af hebben plakken ze hun kaartje met land en inwoner op, en kunnen ze rechts iets tekenen van het land waarover ze een reisverslag hebben gemaakt.

• **Afronding:** Vraag de kinderen hoe het schrijven is gegaan. Laat de kinderen vervolgens de verhalen voorlezen en hang ze op in de klas. Welke spellingregels hebben ze terug gezien in hun verhaal?

Les 4: Spellingdictee zomerwoorden

Samenvatting

Tijdsplanning

Materialen

• Instructie spellingdictee	5 minuten	• spelling opgavenboekje les 4
• Spellingdictee Zomerwoorden	10 minuten	
• Afronding vierde les	5 minuten	

Werkwijze

• **Instructie:** De kinderen pakken les 4 van hun opgavenboekje spelling voor zich. Vertel dat we een dictee gaan maken met 15 woorden van de zomer en 2 zinnen. Woorden die de kinderen misschien deze week al tegen zijn gekomen. Bekijk met de kinderen het werkblad. De bedoeling is dat de kinderen het woord dat u opnoemt nazeggen en vervolgens opschrijven. Vervolgens geeft u ze nog enkele tellen om het woord nogmaals te bekijken. Weten ze zeker dat het er zo goed staat? Dan kruisen ze het vakje: *Ik denk dat het goed* is aan. Weten ze niet zeker of het goed is maar willen ze het toch zo laten staan? Dan kruisen ze het vakje *Ik twijfel* aan. Toch letters vergeten of verkeerde letters geschreven? Kruis dan het vakje: *Ik twijfel* aan en schrijf vervolgens onder *Ik verander* het woord zoals zij denken dat het goed is.

Spellingdictee groep 6:

U leest de zin op en leest vervolgens het schuin gedrukte woord. De kinderen herhalen dit en schrijven dit op:

1. Met feestjes mag ik wel een glas frisdrank.	Schrijf op: <i>frisdrank</i>
2. Onderweg kijken we naar de verschillende auto's.	Schrijf op: <i>auto's</i>
3. In dat restaurant staan ook kikkerbiljetjes op de menukaart.	Schrijf op: <i>kikkerbiljetjes</i>
4. We gooien een muntje in de fontein.	Schrijf op: <i>Fontein</i>
5. De hoteleigenaar trekt zijn wenkbrauw op.	Schrijf op: <i>wenkbrauw</i>
6. Zie je de schoonheid van het landschap?	Schrijf op: <i>schoonheid</i>
7. De uitvinding van de laptop is briljant, echt geniaal.	Schrijf op: <i>geniaal</i>
8. De storm had een ravage aangericht op de camping.	Schrijf op: <i>ravage</i>
9. Mijn opa vangt een kabeljauw bij de kust.	Schrijf op: <i>kabeljauw</i>
10. De vlieger maakt een behoorlijke snelheid.	Schrijf op: <i>snelheid</i>
11. Pim lijkt veel ouder dan dat hij is.	Schrijf op: <i>ouder</i>
12. Heel veel jongens dromen van een contract bij een voetbalclub	Schrijf op: <i>contract</i>
13. Ik concentreer me op het dictee.	Schrijf op: <i>concentreer</i>
14. Er is vanavond een wijnproeverij op het marktplein.	Schrijf op: <i>wijnproeverij</i>
15. In de eerste vakantieweek deze zomer wordt het weer fantastisch!	Schrijf op: <i>fantastisch</i>

Zin 1:

Op vakantie heb ik eigenlijk nooit last van heimwee.

Zin 2:

We zagen schildpadden, chimpansees en zebra's in de dierentuin.

• **Afronding:** De kinderen gaan hun spellingwerk direct nakijken. Schrijf de 20 woorden op het bord of gebruik de woordenlijst op het digibord. Laat de kinderen het aantal goed gespelde woorden onder het dictee zetten en bij u inleveren. Hadden ze wat aan het aankruisen van de vakjes? Kijk vluchtig na of ze hun werk juist hebben nagekeken. Wilt u de meest verkeerd geschreven woorden noteren? Deze behandelt u nogmaals in de klas.

Les 5: Spellingsfouten opzoeken Zomerwoorden

Samenvatting

Tijdsplanning

Materialen

• Instructie Cito-vraagstelling	5 minuten	• spelling opgavenboekje
• Spelling volgens Cito-vraagstelling	10 minuten	
• Afronding vijfde les	5 minuten	

Werkwijze

• **Instructie:** Zet de kinderen uit elkaar. Het is geen toets, maar het is wel belangrijk dat ze het alleen maken. Bij deze les moeten de kinderen fout gespelde woorden opsporen volgens de Cito-toets vraagstelling. U benoemt niet dat dit ter voorbereiding op deze toets is. De kinderen maken de laatste bladzijde van het spelling opgavenboekje. De eerste vraag maken jullie samen. De kinderen moeten een rondje om de letter voor de zin met het fout gespelde woord zetten. Vertel de kinderen dat ze steeds goed alle 4 woorden moeten bestuderen. Het kan best zijn dat ze een woord misschien niet (goed) kennen maar daarom kan het nog wel juist gespeld zijn. Ze moeten zich afvragen of ze een woord zo ook in hun hoofd hebben of zo in een boek zien staan. U kunt de spellingregels nog even kort herhalen maar ga hier nu niet te diep op in. Dit kan verwarring veroorzaken, de kinderen gaan bepaalde regels overal toepassen, ook waar dat niet moet.

• **Spelling volgens Cito-vraagstelling:**

De kinderen krijgen maximaal 10 minuten om in de overige 8 zinnen de spellingfout op te sporen.

• **Antwoorden bij deze oefening:**

1. B (vroluk)
2. C (gespreken)
3. A (voorgeregt)
4. A (electriciteit)
5. B (hondert)
6. A (kipsate)
7. B (laborand)
8. D (sitroen)
9. A (crocet)

• **Afronding:** Vraag de kinderen of ze het moeilijk vonden. Bespreek vervolgens in elke zin waar de fout zit en leg uit wat er fout aan is.

Hiermee heeft u de lessencyclus van spelling afgerond.